

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Pro pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Klasične prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 238.

V Ljubljani, v četrtek 16. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Amerika zoper Evropo.

Nad pettisot delavcev, izdelovalcev bisernic, je na Dunaji brez dela, in sicer vsled zakona, ki so ga v Ameriki sklenili proti uvažanju tujih pridelkov in izdelkov; zakon ta je sedaj v listih tolikokrat imenovana „Mac-Kinley-bill“. Ta zakon ameriških zveznih držav je naperjen proti vsej Evropi, vzlasti bode ž njim zadeta tudi avstrijska trgovina z Ameriko; poznati bode to posebno pri kupčiji s sladkorjem, pivom, vinom, usnjem in bisernicami. Amerikanci so hoteli s tem zakonom, ki je že v veljavi od 6. oktobra, na troške zunanjih držav pomnožiti svoje državne dohodke in Severni Ameriki utrditi gospodarsko neodvisnost, ker ta zakon pospešuje domači obrt in oživlja nove obrtne stroke.

Državne dohodke množiti, tega Amerikancem pač v posebni meri ni potreba; zakaj kmalu ne bodo vedeli kam z državnim denarjem. Njih javni dolg je namreč znašal 1866. leta 2600 milijonov dolarjev, leta 1890 znaša samo 922 milijonov. Mnogo denarja se sicer potrosi v državne namene, n. pr. 60 milijonov dolarjev se razdeli pokojnine takim, ki do nje nimajo nobene pravice.

Z novo carino se bodo letni državni dohodki povišali za blizu 45 milijonov. — V trgovinskem oziru bode napredek tudi očiten. Leta 1889/90 so za 68 $\frac{1}{2}$ milijona dolarjev več izvozili, nego uvozili. To se bode zdaj seveda za Ameriko še zboljšalo v obilni meri.

S tem zakonom hočejo pa Amerikanci pritiskati na Evropo, da bi njih pridelkom dovolila ugodnejše pogoje za uvažanje. — Ta zakon se deli na dva dela. Prvi določuje carinsko tarifo; izračunali so, da se bodo carinski dohodki pomnožili vsled tega zakona od 169 na 206 milijonov dolarjev; od posameznih izdelkov plačati bode po 61, celó 91% carine. Drugi del pa pojasnjuje, kako se bode oskrbovalo izvrševanje tega zakona. Dovaževalcem tujih izdelkov je napovedanih mnogo sitnostij in težav,

ki jim bodo ogrenjevale njih poslovanje. K sklepu se pa še predsedniku Zjedinjenih držav izroča po zakonu izredna oblast, da sme popolno prepovedati uvažanje blaga državi, ki bi morebiti nasprotovala uvažanju ameriških izdelkov; isto pravico ima predsednik, ako se prepriča, da so tuji izdelki zdravju škodljivi. S tem ima predsednik posebno moč, da od slučaja do slučaja pritiska na posamezne države.

Za Evropo je ta zakon v gospodarskem oziru velikanski udarec. Kaj bode Evropa sedaj storila? Da, ko bi svoje milijone vojakov poslala proti Amerikancem! Toda te ohrani pri sebi, da pospešuje razpadanje ljudske moči. Govorili so, da se bodo evropske države skupno postavile v bran. To pa se na prvi pogled vidi, da je neizvršljivo; brez ozira na medsebojno tekmovalstvo so gospodarske koristi posameznih držav tako različne, da je skupno postopanje v tem oziru nemogoče. Nedavno smo govorili o tesnejši gospodarski zvezi med Avstrijo in Nemčijo; a precej se je pokazalo, da je tudi to neizpeljivo.

Jasno je torej, da bode vsaka država poskušala na svojo pest braniti se amerikanskemu pritisku, kakor se bode vedela in znala. Angleška osnuje carinsko zvezo med materjo-zemljo in svojimi kolonijami; govore tudi, da bodo naložili velikansko carino na amerikansko žito. Sploh pa bodo vsi ti poskusi malo izdali, dokler ne pride na krmilo v Združenih državah ameriških stranka, ki nasprotuje temu zakonu vzlasti zaradi škode, ki bode zadevala vsled tega zakona kmetijske gospodarje, posebno na zahodu.

Tudi za Avstrijo je to, kakor smo že omenili, hud udarec. Leta 1889 so iz Avstrije blaga izvozili v Zjedinjene države za 19.15 milijonov gld. av. v.; od tega denarja pripade samo na Dunaji 8.65 milijonov gld.

Zakaj so pač Amerikanci odredili tako ostre navedbe proti uvažanju tujih izdelkov? Iz naredeb samih je razvideti, da so med drugim tudi hoteli

zaprečiti tekmovalstvo z nesolidnimi izdelki. Sicer si namreč ne moremo razlagati zakonitih določil, da naj se izdelki cenijo, in da naj se vsako sleparstvo ostro kaznuje. Žal, da vzlasti gledé avstrijskih izdelkov, katere večinoma židje oskrbujejo, moramo priznati, da se izvažuje mnogo nesolidnega blaga. Avstrijski židje so s svojim „pofelnom“ skoro popolno uničili avstrijsko trgovino na Balkanu. Tako je pred malo leti poročal avstrijski konzul iz Rumunskega, da avstrijskih čevljev ne mara nikdo več kupovati, ker se precej pri prvem dežju šivi razkrojijo.

Židje so torej s svojimi sleparskimi izdelki v slabo ime pripravili avstrijsko trgovino zunaj med svetom, domá so pa uničili poštenega rokodelca in obrtnika, ki seveda s svojim solidnim delom ž njimi ni mogel tekmovali. Gospodarski liberalizem, pod katerega okriljem židje izdelujejo svoje malovredne izdelke, kriv je torej vzlasti tudi v Avstriji, da nazaduje trgovina in obrt, in da rokodelski stanovi tako težko izhajajo.

Ako imamo to pred očmi, tedaj si ne bomo težko razložili izida zadnjih dunajskih volitev v deželni zbor; težje pa bomo razumeli stališče Taaffejeve vlade v tej volilni borbi, ki se je, kakor znano, postavila odločno na stran židovskih liberalcev.

Ako bode novi carinski zakon ameriški zaprečil še nadaljno sleparstvo z malovrednimi židovskimi izdelki, tedaj bode sicer za nekaj časa občutljivo zadela naša trgovina, vendar bode prisilil fabrikante, da bodo solidneje izdelovali svoje blago; potrebovali bodo več in bolj izučenih delavcev, kar bode vzlasti malim obrtnikom v veliko korist.

Omenjajoč pa blagostanja Zjedinjenih držav v Ameriki, spoznamo, da se tudi evropske države ne otresejo prej silnih državnih dolgov in da ne morejo uspešno tekmovali z Ameriko, dokler se ne znebijo krutih vojaških davkov, nečuvnega militarizma, ki razjeda organizem evropskih držav in uničuje njih blagostanje.

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Ž.

IX.

Eliško je zelo mučilo, da je imela tajnost pred očetom in pred teto. Vselej, kadarkoli je pogledal oče na-njo, zdelo se ji je, da bi ji bral na obrazu, da ima nekaj, česar si ne upa povedati. Ni mogla prenesti njegovega ljubeznivega pogleda in si je očitala: „Nisem vredna očetove ljubezni. Zametam njegovo ljubezen.“

Slednjič je povedala po dolgem premišljevanji solzeč se svojo tajnost gospej Katarini. „Aj glej, glej!“ rekla je starica, žugaje s prstom deklici na pol očitajoče, „misliš smo, da misliš le na samostan in na samostanske gospe in ti se meji tem seznanjaš z mladeničem in mu daješ naglo svoje srce v zastavo, niti ne pomišljaš, da ni to v tvoji oblasti, da ti odločuje pred vsem tvoj oče, kateremu tudi z vročim srcem pripadaš in koji more nad teboj in tvojim srcem razsojevati.“

Daljne tetine besede je pretrgala deklica vrgši se v njeno naročje.

„Ne vem, kaj poreče oče o tem; ne vem, kako pokara tudi mene, ker nisem dovolj čula nad teboj. Moje stare oči niso videle, kar bi morale videti. Ne ostaja nama nič drugega, kakor vse povedati očetu.“

Ravno ta dan, ko je Eliška povedala svojo tajnost teti, bil je gospod Hrdonj po dolgem času nekoliko veselejši. To dobro došlo priložnost je porabila njegova sestra in mu povedala, kar je poizvedela od Eliške.

Vitez je nagubančil svoje čelo pri sestričnih besedah; ali ni izpregovoril besede. Še le, ko je sestra končala tako težko nalogo, rekel je: „Pokličij jo.“

Eliška je stopila plaha, blede, žalostna v očetovo sobo. Hotela je pasti v očetovo naročje, ali ustavila se je pri vratih opazivši nevoljnost na očetovem licu in iz oči se ji je ulil potok solz.

„Dete, ne bi smelo tega storiti. Temu človeku ne bi smela dovoliti, da bi se vselil v tvoje neizkušeno srce. Razžalostila si me.“

„Oče, pozabila bom nanj, pregnala bom njegovo podobo iz svoje duše. Samo ne srdi se ná-me.“

Ko je videl oče hčerino žalost, stopil je k nji, poljubil jo na čelo, pogladil ji lase — in se pomiril ž njo po tako kratki jezi.

Eliška si je prizadevala na vso moč, da izpolni, kar je obljubila očetu. Bojka ni spomnila nikjer,

nikdo ni izpregovoril njegovega imena in videlo se je, kakor bi tudi Eliška ne mislila nanj. Ali to se je samo tako videlo; v resnici ni bilo tako.

Dekličino ličice je obledelo, oči so se ji včasi lesketale, drugokrat je zrla zopet mrtvo pred sé.

„Dekle je bolno“, pravila je gospa Katarina. Oče je majal z glavo in se čudil: „Kaj ji je neki.“

Čez nekaj časa se je vlegla deklica in pokazala se je nevarna bolezen. Duhovnik iz mesta, ki ni le zdravil dušnih boleznij, temveč tudi telesne, bival je večkrat pri njeni postelji.

„Zdi se mi“, pravil je nekoč, ko je sedel pri deklici, ko je blédla v vročici nerazumne besede, „da je to bolj dušna kakor telesna bolezen, da jo teži bolj kaka dušna stiska, kakor telesna.“

„Vaša umnost je uganila brezdvoybeno pravi vzrok bolezni“, rekel je Hrdonj duhovniku in mu povedal hčerino tajnost. „Ne branil bi ji ljubezni do moža“, rekel je potem, „ker vem, da je Bog sam vsadil ljubezen deklici do moža v srce, da se je torej ne more ubraniti. Le ko bi izpolnila svojo voljo. Nevrednega sina nevrednega očeta si izbrati za predmet svoje ljubezni, zdi se mi prenašlo delo; in greh bi bilo, ko bi se ne protivil takemu ravnanju neizkušenega otroka. Želim, da bi postala moja hči kedaj srečna žena in veselim se že sedaj, da bom

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. oktobra.

Notranje dežele.

Deželni zbori po avstrijskih kronovinah pričeli so svoje delovanje povsod s slovesno službo božjo. — V češkem deželnem zboru izročili so poslanci Rieger in tovariši predloge o podpori za poplavlence iz deželnih dohodkov in o vravnavi vodá, ki napravljajo toliko zla. — V moravskem deželnem zboru, katerega se je vdeležil tudi minister Pražak, vprašal je poslanec Weber, zakaj je kontrolni shod za vojake sklican na nedeljo 19. oktobra in kako se to vjema z zakonom o nedeljskem praznovanju? — Šlezijski slovanski poslanci so zahtevali, da se v znak ravnopravnosti slovesna obljuba poslancev sprejme tudi v poljskem in češkem jeziku; deželni glavar je priznal, da je zahteva opravičena, a ker ni imel pri rokah avtentičnega prevoda teh besed, so za zdaj samo poslanci v svojem materinem jeziku odgovarjali: Ogljubim! — Osnovali bodo slovanski poslanci v šlezijskem dež. zboru svoj klub in pri razpravah govorili v svojem materinem jeziku. — Gališki deželni zbor je otvoril novi deželni maršal knez Sanguseko, ki se je izrazil vzlasti z ozirom na Rusine, da hoče nepristransko izvrševati svojo težavno službo. Deželni odbor je sklenil izročiti predlogo deželnemu zboru, da si dežela izposodi 22 milijonov goldinarjev, da ž njimi konvertuje deželni dolg in da pokrije primanjkljaj za dōbo 1891 do 1897. — V dalmatinskem dež. zboru je predsednik Vojnović obžaloval, da še sedaj Dalmacija ni zvezana z železnicami z ostalo monarhijo ter poudarjal, da si dežela smé čestitati, ker dobí v novoimenovanem ces. namestniku tako spretnega in nadarjenega načelnika. — V dolnje-avstrijski dež. zbornici je vlada predložila svoje predloge glede na spojitve Dunaja z bližnjimi predkrajji. Volitev v posamezne odseke kaže, da so razmere med strankami zelo napete. Kakor vse kaže, bo načelnik nemško-liberalnega kluba — opat Karl. „N. Fr. Presse“ je ob izvolitvi kapelana Schnabelna pisala, da se bliža „das pechschwarze Kutenregiment“; kakor se vidi, se mu bodo prvi uklonili nemški liberalci. Na svetu je res vse mogoče.

Zahteve staročeske, od katerih je odvisno postopanje Staročehov nasproti češko-nemški spravi, pojasni resolucija dr. Skarde, ki se glasi: Vis. vlada se pozivlje, da predloži deželnemu zboru kraljestva češkega po § 19. deželnega reda v obravnavo načela, po katerih se organizujejo sodišča v kraljevini češki v smislu zapisnika dunajske konference z dné 19. januarja 1890, kakor tudi razglas, ki določuje rabo deželnih jezikov pri uradih na Češkem. — Ako vlada povoljno odgovori na to resolucijo Staročehov, tedaj bodo ti delovali pri češko-nemški spravi, sicer pa bodo najbrže odložili svoje mandate.

Nova radikalna rusinska stranka se snuje med Rusini v Galiciji, ki bo po svojih vodilnih načelih prava socijalistična stranka. Kdor pozná razmere Rusinov v Galiciji nasproti Poljakom in vzlasti poljskim „žlahničem“, razumeval bo take pojave s strani Rusinov, kateri pa bodo, žal, Rusinom samim največ škodili. Nova stranka bo delovala za samostojno upravo občinsko, okrajno in deželno ter za kulturni razvoj obeh narodov. V kulturnih vprašanjih stoji stranka na temelji pozitivne vede, v verskih vprašanjih na podlagi racionalizma in v umetnosti na podstavi realizma. Delovala bo za vredbo splošne volilne pravice, trudila se, da se odpravi presilno vojaštvo ter da se odstranijo vsi izjemni zakoni.

Grof Taaffe odstopi, tako se je včeraj glasila novica na dunajski borzi. Žid hoče vedno

kaj novega imeti, ker se pri takih premembah vselej kaj zasluži. Da je stol grofa Taaffeja zelo omajan, je resnično, a da že sedaj odstopi, ni verjetno; zakaj sedaj mu je skoro težko najti naslednika v Avstriji; nemško-liberalna stranka je po porazu na Dunaji nezmožna za vlado, enako nemško-aristokratska, dokler se ne vrede razmere na Češkem, torej je za sedaj mogoče le grof Taaffe — nad strankami.

Vnanje države.

Rim. Iz Rima se poroča „Pol. Corr.“, da je sv. oče sprejel dné 11. t. m. kardinala Lavigerieja ter ga izrecno pohvalil za njegovo delovanje na protisuženjskem kongresu. Čestital mu je, da je do sedaj tako uspešno deloval, ter ga spodbujal, naj še v prihodnje deluje v tem smislu. Pri tej priložnosti je kardinal Lavigerie predstavil sv. očetu 14 zamorev iz Naude. Te murine bodo poslali na Malto, da bodo na tamošnjem vseučilišču študirali medicino. Ko bodo dokončali svoje študije, povrnili se bodo v svojo domovino, da bodo delovali mej svojimi rojaki kot zdravniki in misijonarji.

Italija. Poročali smo vže na tem mestu o govoru, katerega je imel Cavalotti proti Crispiju pri obedu, 12. t. m. v Florenci. Kakor zagotavljajo listi, govoril je Cavalotti dve celi uri in ves govor je bil naperjen le proti Crispiju. Očital mu je mej drugim, da je ogoljufal narod ter opravlja dela nizkih špekulantov. Iz zborniške kronike zadnjih let je skušal Cavalotti dokazati, da je bil Crispi oni, kateri je hujskal od 1878. do 1885. l. Italijo proti Avstriji ter si vedno prizadeval, da bi spravil italijansko vlado v zadrego, dočim je Cavalotti svaril tedanjega ministra Cairolia pred brezmiselnostjo. Cavalotti je bil izgnan iz Trsta 1880. l.; Cairolia je zagotavljal, da bode Cavalotti sam prostovoljno zapustil Trst ter prosil, naj se ne iztira siloma, kar se je tudi zgodilo. Crispi pa je brž poročil Cavalottiju, naj se takoj povrne v Trst, ker ne bode morebiti nikdar več take priložnosti spreiti se z Avstrijo. Ker pa Cavalotti ni slušal Crispijevih besed, imenoval ga je Crispi avstrijskega naklonjenca. Crispi je ponižal deželo, katera se bliža razpadu vsled silnih davkov; ponižal je kraljestvo, da bi se sam povzdignil. Naposled je Cavalotti zagovarjal načela radikalcev ter zavračal očitjanje, da ménijo radikalci monarhijo odstraniti. Če stori samovladar svojo dolžnost, pa je vse dobro. Radikalci so želeli le blagostanje naroda — in sicer je to vse jedno, naj bi se to doseglo ali s kraljem ali z enim predsednikom (!) Temu govoru je sledila neki burna pohvala. Za njim se je oglasil Imbriani ter govoril, da bi se postavil v Tridentu Danteju spomenik. Moj predlog, rekel je, ne potrebuje nobenega pojasnila. Ko bi se minister upiral temu splošnem toku, je upornik. Po vsej pravici se nam ni treba zmeniti zanj. Mi hočemo, da se osnuje v retiških Alpah zmagovit spomenik našega jezika vkljub onim, kateri hočejo kratiti naše pravice. Dajmo mi svojo mrvico in zakličimo z narodom: „Trident in Trst!“ Tudi temu govoru je sledila burna pohvala. Tako hujskajo irredentovci italijansko ljudstvo proti Avstriji in potem se pa hočejo še izgovarjati, da ne bi imel Dantejev spomenik nikakega političkega značaja.

Nemčija. „Nordd. Allg. Ztg.“ objavlja poročilo iz Rima, da je bil Crispijev govor, preložen na nemški jezik, poslan nemškemu državnemu kancelarju Capriviju in Kalnokiju. Nemški in avstrijski poslanik sta čestitala Crispiju na njegovem govoru. Na željo Crispijevo se je vdeležil obeda, prirejenega v Florenci njemu na čast tudi v Italiji bivajoči poslanik na dunajskem dvoru grof Nigra, da bode

ustmeno poročal o Crispijevem govoru cesarju Franču Jožefu.

Švica. Kakor se je že brzojavnim potom poročalo, prišla je zopet konservativna vlada v Tesinu na krmilo, in sicer dné 14. t. m. brez vsakterih večjih nemirov s strani zloglasnih framasonov. Zdaj se povrne od tam tudi za posadko nastavljeni dragonski polk. Kako bodo dajali švicarski liberalci duška svoji jezi po raznih židovskih listih, lahko si je misliti. Naj le puhtijo, kolikor jim drago, njihova pa vendar ni obveljala.

Belgija. Dné 13. t. m. bi se moralo vržiti v Brusli slovesno otvorjenje tamošnjega vseučilišča pod predsedništvom liberalnega župana. Pri tej priložnosti pa ni dala učeča se mladina besede sedanjemu ravnatelju Nemcu Martinu Philippsonu, profesorju zgodovine. Trikrat je začel Philippson govoriti, a vselej je moral prenehati zaradi hruma in šuma med vseučiliščniki. Kričali so mu, naj gré od tu v Berlin in naj pusti ravnateljstvo. Ko se razburjeni duhovi mej dijaki le niso poglobili, ukazal je župan, da je posegla vmes policija. Mej tem so zapustili profesorji dvorano, kjer bi se morala vršiti slavnost, mej razburjenim krikom vseučiliščnikov. Toda razljučeni dijaki se niso hoteli umakniti niti policiji, marveč še odnehati je morala proti dijaški sili. Nekaj dijakov je pa vendar vtaknila v zapor, a še ti so bili na povelje županovo kmalu prosti. Kakor poročajo najnovejša bruselska poročila, nameravajo se vsi vseučiliščniki sniti na skupni shod ter posvetovati o nadaljnjem postopanju proti Philippsonu.

Anglija. Angleški listi obžaljujejo, da se je razdrlo pogajanje mej angleškimi in italijanskimi odposlanci z ozirom na uravnavo mej angleškim in italijanskim ozemljem v Afriki. Četudi se niste sporazumeli Anglija in Italija, vendar je upati, omenjajo angleški listi, da se ne bodo zaradi tega zrušile njune prijateljske vezi.

Izvirni dopisi.

Iz Vipave, dné 14. oktobra. Zadnjo soboto je bila tukaj živinska razstava. Prignali so 7 juncev, 19 telic in 22 krav iz trga in iz bližnjih vasi. Ni bilo sicer veliko živine, toliko več pa je bilo ljudi, in marsikateri se je pokesal, da ni pripeljal seboj kake rogate živali, češ, saj moja krava ali telica bi ne delala sramote in morda bi me doletel kak petak. Občno se je poudarjalo, da je razstavljena živina zelo snažna, dobro rejena in sploh lepa, presojevalci so bili v zadregi, kateri bi nagrado prisodili. Prvo darilo so dobili: za junce neki posestnik iz Dolenje Vasi, za junice gospa Frančiška Ložar iz Vipave in za krave g. dekan Erjavec.

Društveni tajnik gosp. Pirc je pohvalil gospodarje razstavljene živine in gorko priporočal rediti govedo sploh. Koliko užitka nam daje, marsikak krajevar se med letom vlovi od nje in gnoj, koliko je vreden! Brez živine ni gnoja, brez gnoja ne pridelkov, ne vina. Polje ali vinogradi, katere samo ptiči gnojé, niso kaj prida. Naša podružnica je ob tej priliki napravila tudi sadjarsko razstavo v zgorenjih prostorih naše čitalnice. Dasi se prej ni dosti bobnalo za to in je čas za tako podjetje že malo pozen, vendar se je poskus prav dobro obnesel.

Razpostavljeni so bili vsi poljski pridelki, posebno veliko likêrjev in domačega žganja. Tu si videl in lahko pokusil vipavski figovec, maraschini, tropinjevec, slivovec, brinjevec, nekaj sodčkov mošta, več steklenic raznega vina, tudi méd v satovji, v steklenicah, vosek, in kdo bi naštel vse, kar je v naši dolini.

Med razstavljalci so se posebno odlikovali: Grof Lanthieri z ukusnim sadjem in različnim buteljskim vinom. Planinski učitelj g. Pegam pokazal je raznovrstno sadje, več vrst semena in zelenjave; nadučitelj in vodja g. Tomšič je razvrstil več izdelkov vipavske pletarske šole in g. Rovani iz Cola pripeljal je eno- do šestletne sadike iz svoje vzorno vrejene gozdne drevesnice.

V nedeljo popoldne je bilo prav živahno v mali razstavi. Kritikovalo in pokušalo se je tako pridno sadje in vino in žganje, da razstavljalci niso imeli kaj nesti domov. Vse je kazalo, da si Vipavci prizadevajo z dobro živinorejo in z umetelnim sadjarstvom pridobiti si denar, za katerega jim včasih tako trda gré. Podružnica naša jih pa v tem po svojih skromnih močéh vsestransko podpira.

Te dni je bilo tudi podružnično zborovanje, v katerem se je pooblastil g. M. Lavrenčič, naj zastopa našo podružnico v Ljubljani ob času zborovanja kmetijske družbe. Dolgo se je tudi razgovarjalo, kako bi se naše goličave kmalu uspešno zasadile z drevesi. Ko bi bili naši predniki pred 50 leti začeli pogozdovati naše hribovje, kako drugače bi bila naša dolina obrodjena, kakor jo vidimo

učakal od nje največjo radost, ki more doleteti staro očeta hčere jedinke. Ali da bi bila žena tega, mati njegovih otrok, tu naj jo raji Bog pokliče k sebi!“

„Ne zapoveduj, gospod, Bogu, kaj naj stori; naj te ne vodi sovraštvo proti sinu Oldrika z Ledkova. Sin ni vselej podoben očetu, sin ni odgovoren za očetova dela. Poznam ga jako dobro od mladih let. Bil je divji, lahkomisljen otrok; bil je na najslabšji poti; ali pokvarjen ni bil nikdar, če tudi sem se čudil, ker je bival v takih družčinah. Ali v zadnjem letu se je izpremenil v mirnega in resnega moža; iz njegovih besed ni ušla nobena nespodobna beseda več, nobena kletev, in njegova roka ni storila nikomur le trohice žalega. Vsi ga hvalijo v okolici. Pripoveduje se o njem različno, kar vse dokazuje, da se ni sin gospe Barbare Ledkovske vrgel po očetu, da je pa materi podoben po obrazu in naravi.“

Za dokaz, da ni Božek hudoben mladenič, poslušaj, kaj je storil preteklo zimo. Bil je hud mraz in Božek je jezdil iz Plzna skozi gozd domov. Pri poti je zagledal na tleh človeka, ki je bil ves otrpnel in na pol mrtev. Ta revni starček je bil berač iz neke vasi za Plznom. Božek je skočil raz konja, naložil nanj berača in ga vedel varno domov. Tam je

položil mrzlo telo v svojo sobo, da bi oče ne vedel; spravil ga je zopet na življenje, skrbel zanj, da je popolnem ozdravel; in ko je minila zima, odvedel ga je v rodno vasico in ga še obdaroval pred odhodom. Oče ni o tem nič zvedel.

Ne davno je temu, kar je nastal ogenj pod Ledkovskim gradom; v sobici je ostalo detece v zibelki in bolehná starica, otrokova babica. Božek je skočil dvakrat v ogenj in rešil dve osebi.

Kakor pravim, Božek ni hudoben mladenič; v njegovem srci niso uvenele plemenite lastnosti.“

„Hvala Bogu!“ ozval se je slab glas na postelji. Poslušala je tiho pripovedovanje duhovnikov. Njegove besede so ji bile najbolj zdravilo. Čutila se je takoj bolj močno.

„No, ker je Božek z Ledkova tak, ne branim ti, dete, da bi ne mislilo nanj. Vendar vedi, da sedanjí časi niso pripravi za ljubezen in ne pričakuj, da boš dala takoj svojo roko v njegovo pred duhovnikom pri oltarji.“

V kratkem je bila Eliška skoro popolnem zdrava. Grajska družina je oplakovala ljubljeno deklico že kot mrtvo in se je zato tako vzradostila, ko je stopila prvikrat na dvorišče, če prav je polivala njen obraz še smrtna bledest in je stopala negotovo.

(Dalje sledi.)

dandanes. A kar so oni zamudili, dolžni smo popravljati mi, naj vsaj naši potomci uživajo, česar mi pogrešamo.

Od Pohorja, 13. oktobra. (Ika.) Društvo v podporo vzbolenim duhovnikom je v Iki postavilo lastno hišo. Neki neimenovan dobrotnik je kot prvi prinesel daroval 20.000 gld. Sodilo se je, da bodo društveniki radi zahajali v imenovani kraj blizu znane Opatije, ki je tekom zadnjih let zaslovela.

Pisalec teh vrstic je član rečenega društva. In te dni je listkal časopis „Vlast“. V istem letos na strani 605 potopisee g. Konrád piše: „Idemo li iz Opatije po bregu isterskem dalje, dospemo za jedno uro do Ike. Ta kraj leži isker (tik) morja, katero s svojim zalivom sega do zidovja. Vsled tega je tamošnje hrvatsko prebivalstvo skoro sam plovec ali pa ribar, in sicer plovci skušeni in znalci sveta. Tudi mala ladjarnica proža Ičanom nekoliko dela in živeža. Prebivalci so dokaj premožni, kar pričujejo čedne, večinoma dvonadstropne hiše, stavljene po šegi taljanskej. Ika leži jako čarobno pod samim hrbtom Učke, katera se tukaj na široko razklada in visoko se vzpenja. Vsled tega Ika še bolje, kakor Opatijo, da, popolnoma zapira in brani zoper mrzlo in pogubno boro. Iz tega vzroka ima Ika še toplejše in stanovitnejše podnebje, nego li Opatija, kar dokazuje vzlasti čas v mesecu maju. Ta je namreč v okolici Ike mnogo bujnejši in bogatejši. Obzirom na to je „Olepševalno društvo opatijsko“ ravno tukaj založilo drevesnico in vrt za južno floro. Prelat msgr. Filip je torej pridobil si velike zasluge kot načelnik in ustanovitelj splošnega podpornega društva duhovniškega, ker je z velikim trudom skrbel za zimsko bivališče vzbolenim sobratom. Iz rečenega se lahko vidi, da na avstrijske „revieri“ najlepše zimovanje ponuja krasno zakotje v Iki. Zatorej sem se nemalo začudil, da se je za prvo zimo (1889/90) oglasilo samo troje bolnikov. Prepričan sem, da lep sanatorij v Iki bode v kratkem najpriljubljenejši dom društva. Sanatorij je dvonadstropno poslopje, najkrasnejša „villa“ v Iki, nshaja se visoko na skalnem robu, s katerega je divni razgled po Kvarneru. V domu je osemnajst solidno in elegantno opravljenih sob, poseben prostor za visoke dostojanstvenike, potem dve kuhinji. Hišo oskrbujejo sestre-usmiljenke. V poslopji je tudi domača kapela. Na obsežnem prostoru pod „villo“ založen je perivoj, v katerem, kadar mladje njegovo doraste, bode človek našel pozimi kakor poleti prijetnega počitka. Vse možno je torej za ugodno bivanje pripravljeno. Pridite in vidite“.

Kakor je sklepati iz nekega oznanila v „Slovenecu“, to se je tudi letos v Iko oglasilo premalo društvenikov in da poslopje nameravajo — zapreti. Pisalec teh vrstic je čul zvoniti, da vodstvo „južne železnice“ namerava hišo kupiti. Če je to resnica, potem bi društvo ne dobilo menda nikjer več tako lepega prostora, a „južna železnica“ bi tam imela „najpriljubljenejši dom“ za svoje ljudi, ki jih do zdaj more vabiti samo v Opatijo, a ne še v Iko.

Od Pohorja, 13. oktobra. (Odlikovani sadjarji slovenještajerski.) Sadna razstava v Gradcu se je obnesla povoljnejše, nego li se je pri letošnjih razmerah moglo pričakovati. Pisalec teh vrstic dopošilja iz števila sadjarjev-odlikovancev imena onih osebnosti, ki so nagrade dobile za sadje s slovenskega dela dežele. — Cesarjev dar dobil je Danijel Ramutha, posestnik pri sv. Martinu pod Mariborom. Častne diplome: pl. Bien v Braslovčah, dr. Geršak v Ormožu, „Gospodarstvena podružnica“ v Mariboru in ona v Konjicah, „Sadjarska šola“ v Mariboru, „Sadjarsko društvo“ pri sv. Juriji ob železnici, Stampfl v Mariboru, Žnidaršič v Brežicah. Častno darilo: Korošec v Radgoni. Srebrne državne kolajne: Adelberger v Ptui, Oskrbništvo Admontsko v Radgoni, pl. Berks v Blagovini pri Celji, Oskrbništvo knezoškofje pri Mariboru, Girstmayer v Mariboru, Vlastelinstvo Brežice, Kaufmann pri Mariboru, Al. Seidler v Konjicah, dr. Srebre v Brežicah. Častno darilo: Albensberg v Mariboru. Srebrne razstavne kolajne: Vlastelinstvo Slivnica pri Mariboru, Vlastelinstvo Rače na Dravskem polju, Jauk v Lembachu, Kaiser v Ptui, Šlahar v Ortljivi. Razstavne kolajne: Faleschini v Brežicah, Janežič na Bizeljskem, Levak v Brežicah, Puhar v Ribnici. Priznanske diplome: Konrad v Lembachu, „Gospodarstvena podružnica“ v Slovenjibistrici in v Konjicah, „Sadjarstveno društvo“ v Mozirji, Ričnik in Tomasi v Ribnici, Wutt in Zwettler v Mariboru, ravnatelj Barle v Slovenjigradu, nadučitelj Praprotnik v Mozirju, učitelj Stiebler v Mariboru, Vršec na Bizelj-

skem, Koprivec v Brežicah, Koemut pri sv. Vrbanu blizu Ptuja, Pungaršek v Pameči pri Slovenjigradu, Brezovnik v Selah pri Slovenjigradu, Cesarjevič-Rudolfovo sadjarsko društvo pri sv. Juriji.

Iz Gorice, 13. oktobra. (Popravek.) Nires, da je E. Kl., kateri je v dopisu z Goriškega z dné 6. oktobra v prilogi 234. šte. „Slovenca“ kot vrednik „Gospodarskega lista“ zadostno označen, da ga lahko vsakdo spozná, skrivni sovražnik g. dr. viteza Tonklija in da mora gospod vitez njega najbolj zahvaliti za propadanje.

Mogoče je pač, da se ne vjema z njegovim političnim mišljenjem in delovanjem, — a sovražnik mu ni ne skriven, ne očit. In ker se očitane menda najbolj nanaša na izid zadnjega „Sloginega“ zborovanja, — naj mi bo dovoljeno povedati, da je bil E. Kl. celi mesec avgust na počitku v Čepovanu, kjer je imel zadosta opraviti, da je svoje razrušeno zdravje nekoliko vravnal in pa svoje otroke nadzoroval — ne pa da bi se bil še brigal za politiko in njene domače matadorje; odkar se je pa vrnil v Gorico, ni ga bilo še nikjer: v nobenem društvu, pri nobenem zboru, niti mej prijatelji ne. Kdor ga je hotel najti, našel ga je samo v uradu, ali pa doma. Da bi bil kaj agitativ ali contra — nihče mu tega ne more dokazati.

Kar zadeva vredništvo „Gospodarskega lista“, bodi le mimogredé omenjeno, da se ni E. Kl. nikdar zá-nje potezal; naprošen po kmet. društvu, oziroma po društvenem predsedništvu, prevzel je to nalogo, kateri res, da ni kos, pa jo vendar izpolnjuje po svoji najboljši vesti in znanosti. Tudi kot večletni ud glavnega odbora c. kr. kmet. društva ni nikdar izkoristil svojega vpliva v to, da bi se mu vredništvo dalo ali ohranilo, marveč je vsak dan pripravljen, prepustiti list in zaslužek sposobnejši moči, ako se oglasi in jo kmet. društvo sprejme.

Dnevne novice.

(Deželni zbor kranjski) ima jutri drugo sejo.

(Deželni zbori) Nedavno smo na drugem mestu ob kratkem razjasnili položaj slovenskih manjšin v deželnih zbora sosednih kronovin. O tržaškem deželnem zboru je vredno omeniti, da je italijanska večina sklenila, naj mestna uprava prevzame v svojo oskrb otroški vrt bivše „Pro Patrie“ na Greti. To je skrajna netaktnost zastopnikov avstrijskega Trsta, ki hočejo nadaljevati delo državi nevarnega društva. Ta otroški vrt ima edini namen, da se bodo slovenski otroci odtujevali svojim materam, Avstriji in veri. Proti sklepu so glasovali le štirje slovenski poslanci, poslanec kapelan Pahor pa gré skozi drn in strn z irredentovci, kar bi mu že njegov stan moral zabraniti. Žalostna mu majka! Poslanec Naberger je povzdignil svoj glas proti krivici, toda prekričala ga je galerija. — Iz Poreča se poroča „Edinosti“, da so višji krogi začeli nekako prezirati znanega deželnega glavarja dr. Campitellija. Tako ni njegovo ime mej onimi dež. glavarji, ki podpisajo odbor za zidanje cerkve v Pulju. Tudi ni bil povabljen dné 25. m. m. v Pulj, ko so v morje spustili ladijo „Cesarica Elizabeta“. Morda je to preziranje migljel dr. Campitelliju, da nad njegovo glavo visi Damoklejev meč, ako ne bode vodil obravnave v deželnem zboru popolnoma nepristransko. — O goriškem deželnem zboru ne moremo še drugega poročati, kakor da je deželni glavar grof Coronini nekako odločno naglašal v svojem nagovoru organično celoto dežele. Isto je storil štajerski deželni glavar. Slovenskim poslancem bi le želeli nasproti dobro organizovanim Italijanom več odločnosti. — Klub štajerskih slovenskih poslancev si je izvolil predsednikom g. dr. Jurtelo, njegovim namestnikom g. dr. Lipolda, zapisničarjem g. dr. Dečka.

(Ogenj.) Z Radovice se nam piše: Grozna nesreča je danes, 14. t. m., zadela našo veliko, 85 številč broječo vas. V jedni uri je pogorelo 29 gospodarjev; zgorelo je trideset hiš, drugih poslopij šestdeset, ali še več, tudi nekoliko živine. Nesrečni ljudje si niso rešili skoro nobene reči; nimajo ni stanovanja, ni obleke, ni hrane; živina je brez krme. Tudi mnogo mošta je šlo pod nič. Strašni element je divjal, da je bilo groza. Prišlo je mnogo stranskih ljudij v pomoč, prihitelo je tudi metliško gasilno društvo z brzgalnico. A kaj je vse to pomagalo, ker vsled dolgotrajne suše vode nimamo! — Od premnogih strani prihajajo žalostna poročila o raznih nesrečah, pa tudi mile prošnje za blago po-

moč. Naj se mi ne zameri, ako tudi jaz poprosim kak milodar za siromašne pogorelece. Kakor so pri pogoriščih vzrok navadno otroci, tako tudi tu.

Franc Schweiger, župnik.

(Kranjski odlikovanci na dunajski kmetijski in gozdarski razstavi.) Glavni odbor dunajske kmetijske in gozdarske razstave objavil je ravnokar imena odlikovancev te razstave. Kranjska dežela sme biti jako zadovoljna z vspehom, kajti priznanih je njenim razstavnikom jako mnogo odlik. Omenjamo, da ni med odlikovanci nekaj odličnih razstavnikov, ki so pa bili gotovo le prezrti, zato se je kmetijska družba obrnila na merodajno mesto, da se popravi napaka, kar bomo ob svojem času še poročali. Odlike so četverne: I. častna diploma (za družbe, zavode itd.), ali pa zlata svetinja (za trgovce); II. srebrna svetinja ali pa priznanska diploma za predmete domačega obrta; III. bronasta svetinja; IV. razstavna diploma. — I. Častna diploma ali zlata svetinja je priznana: 1. C. kr. kmetijski družbi kranjski za skupno razstavo kranjskih pridelkov; 2. ribiškemu društvu kranjskemu za razstavljene kranjske ribe; 3. Franu Kotniku na Vrhniki za parkete (jedina I. odlika v tej stroki na vsej razstavi); 4. Karolini Lapajne-tovi v Idriji za čipke; 5. Petru Majdiču v Mengiši za moko, kot sovdeležniku skupne razstave avstrijske mlinarske zaveze. II. Srebrna svetinja ali diploma v skupini domačega obrta je priznana: 6. Podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske za razstavljene v šoli izdelana učila; 7. Mih. Ambrožiču v Mojstrani za razne čebelarke predmete; 8. Martinu Draganu v Beli Peči za panje iz lesne volne; 9. Karolu grofu Lanthieri-ju v Vipavi za vina; 10. Ivanu Koslerju v Ljubljani za lesne izdelke; 11. Alojziju Loy-u v Kočevji za vino; 12. P. M. Avgustu Maly-ju v Beli Peči za lesno volno; 13. Mihaelu Pakiču v Ljubljani za suho robo; 14. Matiji Pakiču v Ribnici za suho robo; 15. Matiji Pircu v Kranji za platnene izdelke; 16. Ferdinandu Schulzu v Ljubljani za pripravljene ribe; 17. E. Stampflu v Ljubljani za izdelke kočevskega domačega blaga; 18. G. Tönnies-u v Ljubljani za stroje za obdelovanje lesa. III. Bronaste svetinje so priznane: 19. C. kr. kmetijski družbi kranjski za skupno izložbo gozdarskih pridelkov; 20. grofu Kottulinskemu v Boštanci za lesne izdelke; 21. Ivanu Jegliču v Begunjah za čebelarke predmete. Denarna darila v skupini domačega obrta sta dobila: 22. Ivana Dolčič in 23. Janja Radojič. „Hors concours“, to je, vsaki odlikovani se je odpovedala: 24. Bratov Koslerjev pivovarna v Ljubljani. — Vsi imenovani razstavniki, razven onih pod št. 2, 12, 19 in 22, razstavili so svoje predmete v paviljonu c. kr. kmetijske družbe kranjske. Ako se oziramo na veliko konkurencijo in malo število vdeležnikov s Kranjskega, moramo reči, da so bili kranjski razstavniki izvanredno odlikovani, in sicer toliko gledé na število, kolikor gledé na kakovost odlike.

(Pastoralna konferencija dekanije ljubljanske) se bo vršila dné 23. t. m. ob 10. uri v škofiji.

(V Radgoni) so se včeraj zjutraj pripeljali k slovesnemu otvorjenju železnice trgovinski minister markiz Bacquehem, namestnik baron Kübeck, dež. glavar grof Wurmbbrand, deželni odborniki, trideset poslancev, predsednik graški trgovski zbornici, Kranz itd. V Ljutomer so se pripeljali z vlakom opoldne; po banketu so se odpeljali zvečer zopet v Gradec.

(Na graškem vseničilišču) je bil minoli terek slovesno vmeščen novi rektor dr. Eppinger.

(Graško vseničilišče) je imelo v minolem letnem semestru 1193 slušateljev, in sicer 120 bogoslovcev, 480 juristov, 488 medicincev, 70 filozofov in 75 farmacevtov. Po narodnosti je bilo 735 Nemcev, 149 Srbov in Hrvatov, 152 Italijanov, 47 Slovencev, 40 Čehov, 25 Poljakov, 27 Magjarov, 6 Rumuncev, 2 Malorusa in 10 družih narodnosti.

(Nov ornat) je bil te dni razstavljen v prodajalnici gospé Hofbauerjeve; naročil ga je bil za kapiteljsko cerkev v Novem Mestu mil. g. prošt Peter Urh. K ornatu spada kazula, plašč za večernice in štiri dalmatike. Ornat je iz zlatega brokata. Delo je v resnici lepo, elegantno izgotovljeno v enotnem zlogu. Ornat je ves obrobjen z rudečim baržunom. Križci so na usnje vezeni. Ornat naredi najboljši vtis in dela čast izdelovalki g. Hofbauerjevi.

(Vabilo) k glavnemu zboru društva poštarjev in poštinih upraviteljev na Kranjskem, Primorskem in Dalmatinskem dné 27. oktobra 1890 ob 10. uri predpoldne v (društvu blagohotno prepuščen) veliki

borzai dvorani v Trstu. Dnevni red: 1. Letno poročilo. 2. Poročilo o oskrbovanju društvenega premoženja, predložitev računov in volitev dveh pregledovalcev. 3. Predvarki. 4. Določilo vsprejemnih in letnih društvenih doneskov, kakor tudi določilo obresti za posojila. 5. Rešitev predloženih prošenj za posojila in podpore. 6. Volitev društvenega načelnikstva, člana v osrednji odbor in njegovega namestnika. 7. Nasveti. — K obilni vdeležbi vabijo se najuljudneje p. n. društveniki. K temu zborovanju vabijo se tudi nedruštveniki, posebno člani penzijskega društva, katerih vdeležitev se še tembolj želi, ker se bode poročalo o obravnavah in sklepih, sklenjenih to leto na Dunaji. Oni p. n. društveniki, kateri želé dobiti posojilo, oziroma podporo, naj naznanijo to do 24. t. m.

(„Učiteljski Tovariš“) ima v št. 20. naslednjo vsebino: Prof. Fr. Orožen: O zemljepisnem pouku. — E. Lah: Šolstvo ljubljansko začetkom tekočega šolskega leta. — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Književnost. — Dopisi. — Vestnik.

(Odbor za sèzidanje cerkve v Pulji) razpošilja naslednji poziv: V pretečenih zadnjih desetletjih dvignil se je Pulj iz globoke zapuščenosti k novemu pomenu. Dve tisočletji ležita mej začetkom in koncem njegove zgodovine, in mej tem časom preživelo je mesto vse stopinje veljave, krasote in bogastva do najskrajnejše skromnosti. Doživelo je spremembo časa v vsakem oziru prej kot je mogočna beseda Nj. veličanstva našega najmilostivejšega cesarja in kralja vzbudila k novemu cvetju. Iz revnega pomorskega selišča s 1200 prebivalci narastel je Pulj od tačas v občino s 33.000 prebivalci. Uprav hitri ta razvoj pa je onemogočil, da bi se bila revna občina ozirala na mnogovrstne opravičene zahteve in potrebe prebivalstva. Tako se že leta in leta živo čuti nedostaja božjih hiš, ker sta oni dve v starem obmestji stoječi cerkvi tako mali, da nikakor ne zadostujeta verski potrebi velikega prebivalstva. Posebno pri Sv. Polikarpu, najprostranejšem in najoddaljenejšem predmestju puljskem, je zahteva zidanja cerkve neizogibna, ob enem pa prava potreba krščansko-katoliške vere. Kajti Sv. Polikarp, že sam za se mesto, je stanišče mnogobrojnih mornariških družin, sedež mornariških in dekliških šol, oddelka garnizije, slednjič sedež vedno bolj naraščajoče delavske naselbine — in ta množica vernih kristijanov nima nijedne božje hiše! Ta potreba mogočno zahteva pomoči in zidanje cerkve postalo je neizogibno potrebno. Ker pa je občina ubožna in ker za zidanje cerkve ni sredstev, ne preostaja drugega, kot nabrati troške za zgradbo po pobiranju prostovoljnih doneskov. Kakor se razvidi iz stavbinskih načrtov, katere je z hvale vredno prijaznostjo predložil gospod c. kr. višji stavbinski svetovalec in stavbinski mojster pri stolni cerkvi Friderik baron Schmidt, treba bode za cerkev, katero mislimo sèzidati v priprostem plemenitem slogu, z zemljiščem vred 99.600 gld. Cerkev bi se posvetila sv. devici Mariji. Prepričani smo, da se zgoraj narisane okoliščine živo tičejo blagra mnogobrojnega prebivalstva, posebno pa onih, ki služijo pri c. in kr. vojni mornarici, in njihovih družin in da

so vredne občne pozornosti. Podpisani odbor obrača se torej z najiskrenejšo prošnjo do verskega čuvstva in do skazane velikosrčnosti prebivalcev lepe in velike naše domovine, da bi pospeševali plemenito delo, katero bode častilo dobrohotne daritelje in omogočilo celi krščanski občini deležni biti dobrote in koristi dušne povzdige. Vsak, tudi najneznatnejši znesek se bode najhvaležnejše sprejel in izkazal z imenovanjem daritelja. — Dobrohotni doneski naj se pošiljajo blagovoljno na pisarnico predsedjalno c. in kr. oddelka za mornarico na Dunaji, IX., Währingerstrasse 6.

Raznoterosti.

— Velik strah je sedaj zopet med prebivalci srednje Italije. Poskušnje s seismografi govore, da utegne žrelo, katero je navstalo nedavno bluvati, četudi profesor Majorano, ravnatelj meteorologijskemu observatoriju na Vezuvu, zagotavlja, da se ni bati posebnih nevarnostij. Toda ljudstvo ne veruje optimističkim nazorom tega učenjaka, marveč živi vže zdaj v vednem strahu. Spominjajo se povsod 1785 in 1857. l., ko so se potresi, v zvezi z bluvanjem Vezuva, čutili skoro po vsej Italiji in pokončali 1785. l. 109 krajev in zasuli 32.000, 1857. l. pa 13.000 ljudi. Ljudstvo je pa še za to v večjem strahu, ker se letošnje leto poroča toliko o strašnih povodnjih, groznih viharjih in drugih tacihs nesrečah, in ménijo, da bodo v osredji zemlje razgrajajoči elementi še s tem večjo silo delovali. O delovanju ognjenika se naslednje poroča: Vlani je navstalo novo žrelo na strani, obrnjeni, proti Pompeju. To žrelo deluje vže šest tednov. Njegov obseg meri 50 štirijaških metrov. Okrog njega so tri mala, skoro neznatna žrela. Lave iz velikega žrela pride sila mnogo ter prodira zmirom dlje navzdol. Bliznji vinogradi so v nevarnosti. Ponoči razsvetljuje žareči tok ozračje daleč na okrog. Lavi se je mogoče le na 30 metrov približati, a dlje ne more stopiti človek, ker mu silna vročina ne pripušča. V njej je tudi mnogo na pol iztopljenega kamenja. Kakor poročajo najnovejša poročila, narasel je zadnji čas tok lave in se razcepil na dvoje in sicer se pomiče en tok proti Torre del Greco. In ta tok je neki sila vroč in svetel. Vender pa se ni bajé bati tolikih nesreč, kakor so zadela Italijo v imenovanih letih.

— Pesnik milijonar. Znani ruski pesnik Plaščejev, čegar 40letnica se je praznovala v Peterburgu pred tremi leti z veliko slavnostjo, postal je na wagloma milijonar. Jeden daljnih njegovih sorodnikov je umrl te dni in mu volil vse svoje premoženje, t. j. več kakor dva milijona v gotovini, 4000 desetjin zemlje v najrodovitejšem delu Rusije in prekrasno hišo v Peterburgu. Ta pesnik je živel do sedaj v pomanjkanji in revščini.

Telegrami.

Dunaj. 16. oktobra. Cesar je dopoldne sprejel grofa Taaffeja in potem zaprisegel dalmatinskega namestnika pl. Davida. — Avstro-ogrška banka je za pol odstotka zvišala diskont.

Solnograd. 15. oktobra. V deželni odbor sta na novo voljena dvorni svetnik Jurij Lienbacher in dr. Rottensteiner, zopet voljena sta pa dr. Keil in dekan Alojzij Winkler.

Praga. 15. oktobra. Spravna komisija je imela danes sejo. Schmeykal je predlagal,

da naj se vsaj v osmih dneh izvrši posvetovanje o postavnem načrtu deželnega kulturnega sveta in potem naj se prične posvetovanje o postavnem načrtu gledé na kurije. Schmeykal je utemeljeval svoj predlog s tem, da je silno potrebna jasnost v politiskem položaji, osnovano zastopništvo Nemcev v deželnem odboru in po drugih deželnih zavodih. Predlog ima stvarno tudi politiški interes, v njem ne tiči nikaka subjektivna ali skrita nakana. Po daljši deloma zeló živahni razpravi bil je soglasno sprejet predlog grofa Kinskega, naj se dene Schmeykalov predlog na dnevni red prihodnje seje. Klub Staročehov je sklenil po daljšem posvetovanju glasovati proti Schmeykalovemu predlogu.

Praga, 15. oktobra. „Narodni Listy“ poročajo, da bode namesto kneza Karola Schwarzenberga kandidoval grof Ivan Harrach v kuriji veleposestva pri jutrnji volitvi enega uda spravne komisije.

Umrli so:

13. oktobra. Marjeta Gerčar, zasobnica, 67 let, sv. Petra cesta 18, krvavenje pljuč.

14. oktobra. Frančiška Med'e, pekova hči, 5 ur, Stari trg 26, oslabljenje.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
opazovanja		barometra v mm	termomera po Celsiusu			
15	7. u. jut.	739.2	3.4	brezv.	megla	0.80 dež
	2. u. pop.	735.0	19.4	sl. vzh.	jasno	
	9. u. več.	734.7	13.2	sl. jzap.	oblačno	
Srednja temperatura 12.0°, za 0.4° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	87 gld. 95 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	88 " 20 "
5% avstr. zlara renta, davka prosta	107 " 80 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 30 "
Akcije avstr.-ogerske banke	981 " — "
Kreditne akcije	306 " 50 "
London	114 " 80 "
Srebro	— " — "
Francoški napoleond.	9 " 08 "
Cesarski cekini	5 " 44 "
Nemške marke	56 " 47 1/2 "

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

ltd. ltd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52—42)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto!

Dunajske razstavne srečke à 1 gl.

Le malo jih je še!

11 srečk 10 gld.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

Žrebanje že 30. oktobra.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani.

(19)